

широкого вжитку, і перш за все, першої необхідності. Крім того, більш дієвим механізмом буде зниження ставки безпосередньо у виробничих сферах економіки, що дозволить прискорити їх розвиток.

Список використаних джерел:

1. Податковий кодекс України : Закон України від 02.12.2010 р. № 2755-VI [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
2. Вронська Г. ПДВ: історія розвитку та міжнародна практика / Г. Вронська // Податкова правда. – 2012. - № 5, березень [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://www.vvplawfirm.com/ru/publicationsall/55-pubcat/226-2012-03-15-14-24-52>
3. Ставки НДС в странах Евросоюза [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://taxman.org.ua/news.php?id=59>
4. Міжнародний досвід: податкова система Ірландії [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://minrd.gov.ua/modernizatsiya-dps-ukraini/povidomlenia_/2011-povidomleniamodernizatsia/59343.html
5. Податкова арифметика уряду Франції [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://minrd.gov.ua/media-tsentrl/mijnarodni-novini/120385.html>

Борисюк О.В., к.е.н., доцент
Східноєвропейський національний
університет імені Лесі Українки, м. Луцьк, Україна

СУЧАСНІ ПИТАННЯ ВІТЧИЗНЯНОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

Управління безпекою, зокрема, корпоративною економічною безпекою, є важливою темою, яка привертає увагу і викликає інтерес багатьох фахівців цієї галузі.

Економічна безпека підприємства – це його спроможність розвиватися та працювати в умовах постійно мінливого внутрішнього та зовнішнього середовища, що характеризує його стійкість [1, с.270]. Інакше кажучи, під терміном «економічна безпека підприємства» розуміється стан захищеності важливих інтересів підприємства від внутрішніх і зовнішніх загроз для забезпечення стабільності та прогресування в майбутньому.

На формування економічної безпеки впливає ряд факторів. Зокрема, до них можна віднести наступні [5, с.95]:

- фактори виробництва, тобто ті фактори, які здійснюють безпосередній вплив на діяльність підприємства. До них можна віднести територіальне розміщення підприємства; природні ресурси, які є в його розпорядженні; наявну виробничу інфраструктуру і т.п;
- зміна кон'юнктури ринку, що викликана науково-технічним прогресом, державним втручанням, впливом інфляції, сезонності і т.п.;
- надійність постачальників сировини та матеріалів. Так, на економічну безпеку підприємства впливає цінова політика сформована відносно сировини, матеріалів та напівфабрикатів. Її практична ефективність залежить від диверсифікації постачальників, що дозволяє уникнути монополізації поставок. Крім того, необхідно розуміти, що суттєво вплинути на рівень економічної

безпеки можуть недостатньо правильно оформлені довгострокові контракти на постачання сировини та матеріалів (із нечітко вказаними термінами поставок, неякісними характеристиками сировини);

- компетентність керівництва підприємства, що визначається ступенем професіоналізму топ-менеджменту при прийнятті тих чи інших управлінських рішень;

- державне регулювання діяльності підприємства. Важливість даного фактора визначається роллю держави у створенні необхідних умов для сприяння виробництва продукції, захисту прав національних товаровиробників, розробки та впровадження обґрунтованих фіскальних заходів і т.п;

- надійний захист комерційної таємниці, що визначається здатністю держави гарантувати збереження таємниці щодо науково-технічних розробок, підтримки інтелектуальної власності тощо.

Але найбільшу небезпеку для сучасних підприємств представляє економічна злочинність як невід'ємний показник впливу всіх цих факторів [3, С.36]. Згідно з міжнародними дослідженнями, 21-е століття було визнане століттям шахрайства, оскільки цей вид злочину не є строго караним, але дуже вигідним і важко доказовим.

За оцінками міжнародної аудиторської компанії Price waterhouse Coopers (PWC), 49% організацій в світі є жертвами економічних злочинів [6, с.65]. За результатами дослідження 2018 року, 48% українських підприємств постраждали від випадків економічних злочинів та шахрайства протягом останніх двох років, порівняно з 43% у 2016 році. Хабарництво та корупція залишається одним із основних видів економічних злочинів, негативний вплив яких зазнають українські організації. До п'ятірки найбільш поширених видів економічних злочинів та шахрайства також входять: незаконне привласнення майна, шахрайство у сфері закупівель, шахрайство у сфері управління персоналом (рис.1).

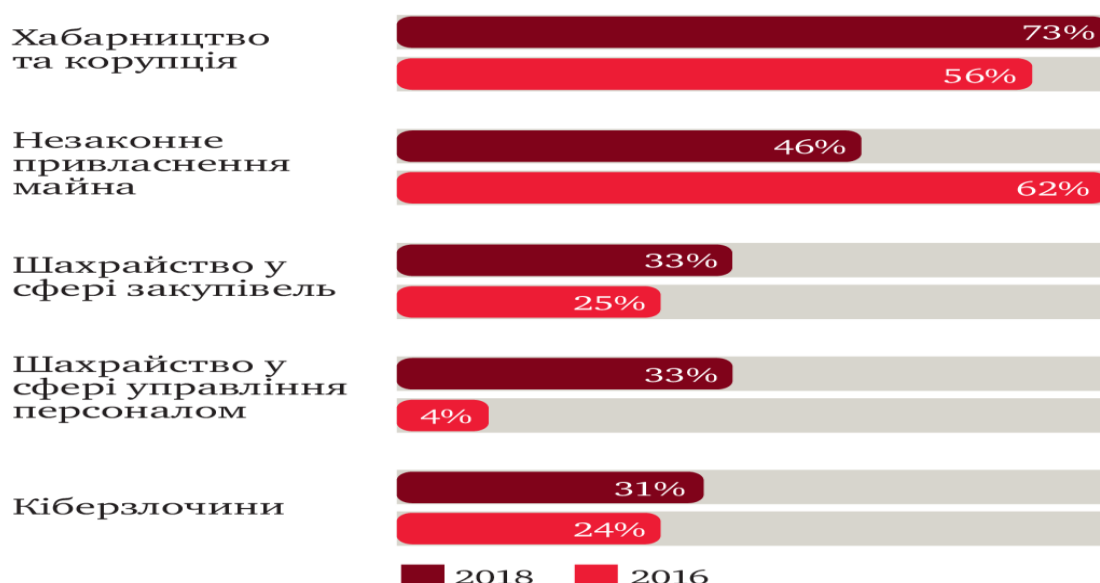

Рис.1. Топ 5 видів економічних злочинів або шахрайства в 2018 році*

*Джерело [2]

Незважаючи на збільшення витрат на боротьбу з економічними злочинами та шахрайством, багато вітчизняних підприємств все ще не займаються профілактикою шахрайства, а лише реагують або захищаються, коли факт шахрайства вже вчинений:

- лише 40% опитаних організацій в Україні проводили загальну оцінку ризиків шахрайства протягом останніх двох років.
- близько третини українських організацій повідомили, що проводили оцінку вразливості до кіберзлочинів.

Та ж негативна тенденція спостерігається в більш фокусній оцінці ризиків критичних напрямків діяльності організацій: протидії хабарництву та корупції, боротьбі з відмиванням коштів, або застосуванні санкцій та дотриманні вимог експортного контролю. Крім того, лише 27% вітчизняних підприємств проводили перевірку дотримання законодавства (due diligence) у сфері протидії хабарництву та корупції в процесі придбання / поглинання іншого бізнесу (порівняно з 45% організацій у світі).

Кількість кіберзлочинів, яких зазнають організації неухильно зростає з року в рік і цей вид економічного злочину несе високий ризик як для підприємств комерційного, так і державного сектору. Результати опитування за 2018 рік свідчать про зростання числа кіберзлочинів проти вітчизняних підприємств на 7%, порівняно з 2016 роком [8, с. 258]. Водночас розвиток технологій призвів до виникнення ряду нових загроз для підприємств, серед яких: шкідливе програмне забезпечення, фішинг, сканування мережі та атаки методом підбору паролів. А оскільки 16% українських респондентів переконані у вірогідності того, що їхнє підприємство постраждає від кіберзлочинів у наступні два роки, організаціям в Україні слід приділити максимальну увагу цьому виду економічних злочинів, які мають безпосередній вплив на економічну безпеку підприємства загалом.

Список використаних джерел:

1. Борисюк О. В. Основні загрози фінансової безпеки України / О.В. Борисюк. International Scientific-Practical Conference Modern Transformation of Economics and Management in the Era of Globalization: Conference Proceedings. January 29, 2016. Klaipeda: Baltija Publishing. 270-271 p.
2. Всесвітнє дослідження економічних злочинів та шахрайства 2018 року: результати опитування українських організацій. URL: <https://www.pwc.com/ua/uk/survey/2018/pwc-gecs-2018-ukr.pdf>.
3. Карлін М. І. Борисюк О. В. Управління державними фінансами: посібник / М.І. Карлін, О. В. Борисюк. Луцьк : ПП Іванюк , 2013. 273 с.
4. Лугова В.М. Соціальна безпека як ключова підсистема безпеки підприємства. Бізнес-Інформ. Економіка. 2011. № 10. С. 69–72.
5. Пашнюк Л. О. Загрози економічній безпеці підприємства та засоби їх нейтралізації. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка. 2013. Вип. 10. С. 93-97. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKNU_Ekon_2013_10_22.
6. Череп А.В., Лубенець І.О. Концептуальні засади економічної безпеки підприємств. Вісник Запорізького національного університету. 2010. № 1 (5). С. 63–66.
7. Юртаєва К.В. Сучасні тенденції економічної злочинності в Україні. Вісник кримінологічної асоціації України. 2018. № 2 (19). С. 115.

8. Ярова Ю.О. Структура економічної безпеки підприємства в умовах кризи. Економічний вісник Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут». 2016. № 13. С. 257–263.

Брах С. В., студентка
Науковий керівник: Борисюк О.В.,

к.е.н., доцент
Східноєвропейський національний
університет ім. Лесі Українки, м. Луцьк, Україна

ВНУТРІШНІ І ЗОВНІШНІ ЗАГРОЗИ КАДРОВОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

Забезпечення економічної безпеки підприємства полягає в досягненні максимальної стабільності функціонування, а також створення основи і перспектив зростання для виконання цілей бізнесу, незалежно від об'єктивних і суб'єктивних загрозливих факторів. Кадрова безпека-процес запобігання негативного впливу на економіку підприємства за рахунок зниження ризиків, пов'язаних з персоналом.

За різними підходами кадрова безпека визначається як:

- стан системи, тобто стан захищеності інтересів організації й удосконалення її людського капіталу [1];
- сукупність процесів, що спрямовані на збереження, зміцнення і розвиток кадрового потенціалу [2, с. 266];
- сукупність заходів, спрямованих на запобігання протиправним діям з боку персоналу підприємства [3, с. 44].

Головне завдання економічної безпеки полягає в тому, щоб суб'єкти підприємницької діяльності мали стабільність у функціонуванні. Перш за все, забезпечення економічної безпеки полягає в захисті інформації. Документація на підприємстві - комплекс документів, в яких прописуються правила створення організації, встановлення режиму роботи і системи охорони та ін. На підприємствах існує така документація, яка носить конфіденційний характер, вона не повинна поширюватися і оголошуватися на загал. Це робиться з метою безпеки підприємства, тому що конкуренти роблять всіляке, щоб вкрати у компанії клієнтів або певним способом виставити компанію не в тому «світлі». Як показує практика, даними махінаціями займається недобросовісний персонал підприємства [4].

За останні роки економічні злочини значно зросли, а особливо, злочини з боку менеджерів і працівників. Співробітник підприємства може знайти доступ до будь-якої документації та активів підприємства. Запобігти цьому в повній мірі практично неможливо. Дана проблема є актуальною на даний день, фахівці намагаються знайти варіанти вирішення проблеми кадрової безпеки підприємства.

Кадрова безпека має пряме і безпосереднє відношення до кадрів підприємства. Саме персоналу підприємства необхідно приділяти особливу увагу.